

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNE REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **Ing. L. M.**, zastoupený JUDr. Kateřinou Seidlovou, advokátkou v Praze 5, Ostrovského 3, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, Vršovická 65, Praha 10, PSČ 100 00, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 12. 2007, čj. 500/1440/50321/07, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 9. 2008, čj. 4 Ca 2/2008 - 42

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** právo na náhradu nákladů řízení **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Dne 10. 5. 2007 vydala Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Praha, opatření čj. 41/OOP/0712468.01/07/Ke, kterým zahájila vůči žalobci správní řízení o uložení pokuty za přestupek. Dle správního orgánu poškodil žalobce tři duby rostoucí na pozemku parc. č. 2811/7 v katastrálním území Dobřichovice odstraněním jejich korun. Tím se dopustil přestupku dle § 87 odst. 3 písm. d) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Správní orgán I. stupně proto vydal dne 14. 8. 2007 rozhodnutí, kterým uložil žalobci zaplatit pokutu ve výši 75 000 Kč za závažné poškození dubů.

Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně se žalobce (stěžovatel) odvolal k žalovanému. Žalovaný rozhodnutí správního orgánu I. stupně změnil, a to tak, že snížil pokutu na 15 000 Kč. Souhlasil s věcným posouzením, které provedl správní orgán I. stupně, ale vzhledem k tomu, že se jednalo o poškození malého počtu stromů, které nejsou památnými, pokutu za jejich poškození snížil.

Stěžovatel podal dne 29. 2. 2008 žalobu k Městskému soudu v Praze, kterou brojil proti rozhodnutí žalovaného. Namítal, že není pachatelem přestupku a pokutovaného jednání se nedopustil. Ořezání stromů osobně neprovedl, pouze připustil, aby tak učinily osoby blízké. Úprava stromů byla nutná vzhledem k blížícímu se orkánu. Stěžovatel tak chtěl zabránit hrozícím škodám na životech a majetku.

Městský soud rozsudkem ze dne 8. 9. 2008, čj. 4 Ca 2/2008-42, žalobu zamítl. Plně se ztotožnil s rozhodnutími správních orgánů. Dle jeho názoru ze správních spisů a z žaloby jasně vyplynulo, že stěžovatel nepopírá skutečnost, že došlo k ořezání dubů na jeho pozemku. Pouze nesouhlasí s tím, že spáchal přestupek, protože odvracel hrozící škody na majetku a odstranění korun stromů neprovedl sám. Duby byly porostlé břechťanem a místy proschlé. Stav dřevin musel ale být stěžovateli znám již delší dobu, a pokud se obával vzniku škody, měl požádat o povolení ke kácení dřevin nebo stromy průběžně prořezávat a odstraňovat suché větve. Dle názoru městského soudu byl celkový ořez korun stromů nepřiměřený a nebyl nezbytný pro odvrácení hrozícího nebezpečí.

Městský soud se dále zabýval námitkou, že stěžovatel ořez stromů neprovedl osobně. Stěžovatel je vlastníkem pozemku a stromů a má právo nakládat s tímto majetkem v mezích upravených zákonem. Dle § 7 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. je péče o dřeviny, zejména jejich udržování a ošetřování, povinností vlastníků. Je zřejmé, že stěžovatel jako vlastník stromů rozhodl o jejich ořezu. Osoby, které provedly samotnou práci, pouze provedly žalobcovo rozhodnutí. Tyto osoby ale neměly povinnost žádat o povolení, měl tak učinit stěžovatel. Pouze ten nese odpovědnost za nakládání s dřevinami v jeho vlastnictví. Pokud by dřeviny poškodily osoby bez vědomí stěžovatele, jednalo by se o jinou situaci. Stěžovatel sám uvedl, že nechal stromy ořezat a z jakého důvodu. Nese proto odpovědnost za protiprávní jednání.

Proti rozhodnutí městského soudu brojí stěžovatel kasační stížností.

Namítá, že správní orgány a soud nesprávně posoudily jeho jednání a nesprávně jej označily za přestupek. Správní orgány nepostupovaly tak, aby byl zjištěn stav, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Nesprávně hodnotily důkazy a nepřihlédly ke všem skutečnostem, které správní orgány v rámci správního řízení zjistily a které stěžovatel navrhoval.

Dle stěžovatele nemají závěry krajského soudu oporu v právním řádu. Jednání stěžovatele správní orgány i soud špatně kvalifikovaly. Nejednalo se o přestupek, ale o naplnění povinnosti učinit všechna dostupná opatření k tomu, aby bylo zabráněno hrozícím škodám na životech a majetku.

Stěžovatel dále namítá, že se soud nezabýval skutkovou podstatou přestupku tak, jak ji definuje § 87 odst. 3 písm. d) zákona č. 114/1992 Sb.

Z předložených spisů vyšly najevo následující skutečnosti:

Na základě podnětu šetřila Inspekce životního prostředí (dále jen „Inspekce“) ořez stromů na pozemku parc. č. 2811/7 v katastrálním území Dobřichovice. Kontrolou na místě zjistila, že na pozemku došlo dne 18. 1. 2007 a následně dne 3. 2. 2007 k odstranění korun tří dubů letních, čímž byly dřeviny vážným způsobem poškozeny.

U dubů byly zcela odstraněny koruny a byl ponechán pouze kmen vysoký přes 10 metrů. Tím došlo k poškození životních funkcí dřevin a snížení jejich životnosti.

Stěžovatel ve správním řízení uvedl, že ořez byl nutný pro zabránění hrozící škodě na životech a majetku. Český hydrometeorologický ústav dne 17. 1. 2007 varoval před možným orkánem.

Dále namítal, že ořez stromů neprovedl sám, ale osoby blízké s jeho souhlasem. Jména osob z důvodu jejich ochrany neuvedl. Proto je vyloučena osobní odpovědnost stěžovatele za poškození stromů, protože práci ze zdravotních důvodů sám nemohl vykonat.

S těmito námitkami správní orgány nesouhlasily a stěžovateli uložily pokutu dle § 87 odst. 3 písm. d) zákona č. 114/1992. Stěžovatel se dopustil přestupku porušením § 7 výše uvedeného zákona. S těmito závěry se ztotožnil i městský soud a žalobu zamítl.

Nejvyšší správní soud při přezkumu rozsudku městského soudu neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Přezkoumal proto důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Věc posoudil takto:

Ochrana dřevin je upravena v zákoně č. 114/1992 Sb. v § 7: „Péče o dřeviny, zejména jejich ošetřování a udržování je povinností vlastníků. Při výskytu nákazy dřevin epidemickými či jinými jejich vážnými chorobami, může orgán ochrany přírody uložit vlastníkům provedení nezbytných zásahů, včetně pokácení dřevin.“

Povinnost péče o dřeviny má vlastník. Pokud měl stěžovatel jako vlastník dubů letních pochybnosti o jejich stavu a obával se vzniku škody např. spadnutím větví, měl uskutečnit vše potřebné pro nápravu. Otázkou prevence v souvislosti s péčí o dřeviny se již Nejvyšší správní soud zabýval, a to v rozhodnutí ze dne 31. 3. 2008, čj. 8 As 47/2006 - 93:

„Každý je povinen počínat si podle podmínek konkrétní situace tak pozorně, aby přitom nezpůsobil škodu na zdraví, majetku, právech jiného, přírodě či životním prostředí a je povinen zachovávat při svém jednání s ohledem na konkrétní podmínky vždy takový stupeň pozornosti, bedlivosti a obleduplnosti, který je - objektivně posuzováno - způsobilý vždy zabránit vzniku daných škod. Prevenční povinnost ovšem nelze pojímat v širí uváděné stěžovatelem, který dovozuje svoji povinnost radikálního ořezu stromu. Není-li naplněna podmínka zřejmosti a bezprostřednosti ohrožení života či zdraví nebo hrozící škody značného rozsahu, je nezbytné vyžádat si povolení příslušného orgánu ochrany přírody k ořezu stromu (k podmínkám kácení dřevin bez povolení orgánu ochrany přírody a krajiny srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2003, čj. 5 A 27/2001 - 34, č. 194/2004 Sb. NSS)“

Stěžovatel ořezal pouze korunu stromu, z čehož vyplývá, že se neobával pádu celého stromu. Pokud hrozilo, že některé z větví mohou způsobit škody, bylo by vhodné prořezat pouze poškozené části koruny. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem krajského soudu, že zásah žalobce byl nepřiměřený a nebyl nezbytný k odvrácení hrozícího nebezpečí.

Sankce za poškození dřevin je upravena mimo jiné v § 87 odst. 3 písm. d): *„Orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 100 000 Kč fyzické osobě, která se dopustí přestupku tím, že pokácí bez povolení nebo závažně poškodí skupinu dřevin rostoucích mimo les.“*

Stěžovatel tvrdí, že jeho jednání nelze kvalifikovat jako přestupek mimo jiné proto, že ze zdravotních důvodů nemohl provést ořez osobně, ale provedly ho s jeho vědomím jiné osoby.

Otázkou odpovědnosti v případě, že dřeviny poškodí osoba odlišná od vlastníka, ale s jeho souhlasem, se již Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 14. 3. 2007, čj. 1 As 17/2006-121:

„Tato odpovědnost je pak tzv. odpovědností objektivní absolutní, neboť zákon České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, neuvádí žádné liberální důvody, které by žalobkyni umožňovaly se této odpovědnosti zbavit. Žalobkyně se proto nemůže vyvinit.“

V této souvislosti lze odkázat i na starší judikaturu správních soudů (srov. např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 1. 1999, čj. 6 A 234/96 - 35, v: Judikatura v právu životního prostředí 1990 – 1999, č. II/C/15), která dovodila, že pokud některý subjekt provede ořez stromů, který je správním orgánem klasifikován jako správní delikt podle § 88 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, a učiní tak na základě smlouvy o dílo, nelze vyloučit odpovědnost zadavatele takového díla.

Nejvyšší správní soud souhlasí s názorem městského soudu, že pokud stěžovatel o ořezu dřevin věděl a souhlasil s ním a nejsou známy další osoby, které by se na ořezu podílely, je stěžovatel sám odpovědný za protiprávní jednání.

Další námitkou stěžovatel brojí proti tomu, že správní orgány a soud nesprávně hodnotily důkazy a nepřihlédly ke všem skutečnostem, které v rámci správního řízení zjistily a které stěžovatel navrhoval.

Rozhodnutí správních orgánů jsou dostatečně podrobná. Je z nich patrné, že se zabývaly všemi námitkami a podklady, které stěžovatel předložil. Žalovaný se v rozhodnutí ze dne 27. 12. 2007 vyrovnal se všemi námitkami, které obsahovalo odvolání. To vyplývá i ze skutečnosti, že žalovaný významně snížil pokutu, kterou stěžovateli vyměřil správní orgán I. stupně.

Nejvyšší správní soud, který neshledal napadené rozhodnutí krajského soudu nezákonným, kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému, kterému by právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, žádné náklady podle obsahu spisu nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. prosince 2008

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu